

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

**EAKR – TOIMENPIDEOHJELMIEN ARVIOINTI-
SUUNNITELMA 2007-2013
ja toimintaohjelma vuosille
2007-2010**

10.10.2008

Sisältö

0. Tausta	3
1. Arviointisuunnitelma vuosille 2007-2013	4
1.1. Perusteet	4
1.2. Laadinta ja hyväksyminen	4
2. Arvioinnin tavoitteet	5
3. Arviointityypit	5
4. Arviointeja koskevat keskeiset periaatteet 2007-2013	5
5. Vuosittaisten toimintaohjelmien laadinta	9
6. Arvioinnin hallinnointi	10
6.1. Hallintoviranomaisen rooli	10
6.2. Arviointityöryhmä	10
6.3. Seurantakomiteat	11
6.4. Rakennerahastoneuvottelukunta	11
7. Arviointien kohdentuminen ja toteutusaikataulu – toimintaohjelma vuosille 2007-2010	12
7.1. Arvioinnin kohde	12
7.2. Kauden 2007-2010 arviointien tavoitteet	13
7.3. Arviointiteemat	14
7.4. Arvioitsijalle asetettavat vaatimukset	17
7.5. Arvioitsijan valintakriteerit	18
7.6. Arvioitsijoiden valinta	19
7.7. Arviointiyön ohjaus ja koordinointi	19
7.8. Käytävissä olevat varat	19
7.9. Ajoitus	20

0. Tausta

Rakennerahastotoimenpiteiden arviointi perustuu yleisasetuksen (EY) No 1083/2006 artiklaan 47, jossa määritellään arviointiin liittyvät yleiset säännökset sekä artiklaan 48, jossa määritellään jäsenvaltioiden arviointiin liittyvät tehtävät ja vastuut. Yleisasetuksen mukaisesti rakennerahastotoimia tulee arvioida ennen tukitoimien aloitusta eli ohjelmien laadintavaiheessa (ex-ante), ohjelmakauden aikana ja ohjelmakauden jälkeen (ex-post). Jäsenmaat ovat vastuussa näistä kahdesta ensin mainitusta ja komissio ohjelmien ja tukitoimien jälkikäteisarviointista.

Ohjelmakaudella 2007-2013 jäsenmailla on aiempaa enemmän vapauksia määritellä, miten ohjelmakauden aikana tapahtuva arviointi toteutetaan. Siten asetus ei enää edellytä esim. väliarvioinnin toteuttamista. Sen sijaan arviointien tulisi kohdentua sellaisiin asiakokonaisuuksiin, joita kulloinkin pidetään ohjelmien toteutumisen ja tuloksellisuuden kannalta olennaisina. Aiempaa joustavampi lähestymistapa mahdollistaa sen, että arvioinnit voidaan toteuttaa pienimuotoisempina, ja ne voidaan kohdentaa aiempaa tarkemmin esim. joihinkin tiettyihin teemoihin, alueisiin, toimintalinjoihin tms. Samalla ns. jatkuvan arvioinnin merkitys korostuu.

Jäsenmaiden rakennerahastotoimien arvioinnit ovat tärkeitä sekä unionille ja komissiolle että jäsenmaille itsellensä. Ne antavat tietoa siitä, miten laadituilla ohjelmilla ja niiden toimenpiteillä on voitu saavuttaa ne tavoitteet, joita ohjelmille on asetettu ja onko ohjelmien strategioiden ja tavoitteiden asetanta ollut oikean suuntainen suhteessa olemassa oleviin alueellisiin kehittämistavoitteisiin tai -tarpeisiin. Lisäksi ne antavat tietoa toimenpiteiden tehokkuudesta ja mahdollisista vaikutuksista.

Arviointien merkitys on korostunut sitä mukaa, kun vastuuta ohjelmien laadinnasta ja toteutuksesta on siirretty jäsenmaille. Kun komissio osallistuu rakennerahastotoimien suunnitteluun ja toteutukseen aiempaa kevyemmin, toimenpiteiden valvonta ja niiden saavutusten ja tehokkuuden arviointi on muuttunut entistä tärkeämmäksi välineeksi. Arvioinnin avulla komissio voi arvioida koheesipolitiikan tavoitteiden toteuttamista ja toteutumista eri maissa ja koko unionin tasolla. Tämä tieto on olennaisen tärkeää erityisesti silloin, kun keskustellaan koheesipolitiikan tulevaisuudesta ja siihen tarvittavien panostusten suuruudesta.

Arvioinneilla on myös kansallisesti erittäin suuri merkitys, koska vähenevien määrärahojen ja tehokkuusvaatimusten vuoksi eri viranomaisilla ja muilla sidosryhmillä on entistä suurempi tarve saada tietoa siitä, miten tehokkaasti julkisen hallinnon eri toimenpiteet toimivat ja mitkä ovat niiden vaikutukset.

Samalla kun arviointien merkitys on korostunut, arviointiin käytettävien metodien yhdenmukaisuuden ja vertailukelpoisen tiedon saaminen on korostunut. Tämän vuoksi komissio on pyrkinyt kehittämään ohjelmien seurantaan tietyn indikaattoreihin perustuvan metodologian, jonka avulla kaikista ohjelmista pyritään saamaan mahdollisimman yhdenmukaista tietoa ainakin ns. ydinindikaattoreiden osalta (kuten esim. uudet työpaikat, uudet yritykset jne.). Indikaattoreiden avulla halutaan

saada yleiskuva siitä, millaiset tavoitteet koheesiopolitiikalle on niiden osalta asetettu koko unionin tasolla. Lisäksi niiden kautta pyritään saamaan mahdollisimman yhdenmukaista ja vertailukelpoista tietoa siitä, miten ohjelmille asetetut tavoitteet on saavutettu ja millaisia vaikutuksia rakennerahastotoiminnalla on ollut alueiden, maiden ja koko unionin sosiaaliselle ja taloudelliselle kehitykselle.

1. Arviointisuunnitelma vuosille 2007-2013

1.1. Perusteet

Yhtenä osana ohjelmakauden 2007-2013 arviointeja on koko ohjelmakautta koskevan arviointisuunnitelma. Suunnitelman tarkoituksena on luoda arviointien toteuttamiselle yleinen viitekehys sekä tuoda esille keskeiset arviointeja koskevat periaatteet, niiden hallinnointia ja koordinaatiota koskevat menettelyt ja, jos mahdollista, koko ohjelmakauden aikana toteutettavat arvioinnit. Suunnitelman laadinta ei ole pakollista, mutta se parantaa arviointien suunnitelmallisuutta ja laatua ja edesauttaa siten ohjelmakauden aikana tehtävää arviointityötä. Lisäksi se mahdollistaa arviointien edellyttämien resurssien nykyistä paremman, kokonaisvaltaisemman ja joustavamman hyödyntämisen. Suunnitelmaa voidaan tarvittaessa ohjelmakauden aikana täydentää tai muuttaa.

Kaudelle 2007-2013 laadittu arviointisuunnitelma pitää sisällään arviointeja koskevat keskeiset periaatteet sekä arviointiprosessin ja – toimijoiden kuvauksen. Se on kuitenkin varsin yleisluontoinen. Tarkemmat arviointia kulloinkin koskevat asiat ja kunkin vuoden aikana toteutettavat arvioinnit määritellään vuosittaisissa toimintaohjelmissa. Johtuen arviointisuunnitelman myöhäisestä valmistumisajankohdasta, se pitää sisällään myös vuosien 2007-2010 toimintaohjelman.

1.2. Laadinta ja hyväksyminen

Yleisasetuksen 1083/2006 mukaisesti ohjelmien hallintoviranomainen vastaa arviointien järjestämisestä ja koordinoinnista. Siten arviointisuunnitelman laadinnasta ja hyväksymisestä kaudelle 2007 -2013 vastaa työ- ja elinkeinoministeriö, aluekehitysyksikön rakennepolitiikka- ryhmä. Vaikka suunnitelman laadinnassa – samoin kuin kaikessa muussakin rakennerahastotyössä – otetaan huomioon kumppanuusperiaatteen noudattaminen, suunnitelman lopullisesta sisällöstä vastaa hallintoviranomainen.

Arviointityölle asetettu työryhmä on käsitellyt arviointisuunnitelman ja antanut siihen omat kommenttinsa, jotka on otettu huomioon arviointisuunnitelmassa ja vuosien 2007-2010 toimintaohjelmassa.

Ennen arviointisuunnitelman lopullista hyväksyntää se käsitellään EAKR - toimenpideohjelmien seurantakomiteoissa, joiden näkemykset otetaan suunnitelmassa huomioon tarpeellisin osin. Arviointisuunnitelma ja ohjelmien arvioinnin keskeiset periaatteet viedään tiedoksi myös rakennerahastoneuvottelukunnalle, jonka rooli arvioinneissa korostuu erityisesti arviointitulosten huomioinnissa ja hyväksikäytössä ohjelmakauden aikana.

2. Arvioinnin tavoitteet

Yleisasetuksen (EY N:o 1083/2006) artiklan 47 mukaisesti arviointien tavoitteena on parantaa rakennerahastojen tuen sekä toimenpideohjelmien strategian ja täytäntöönpanon laatua, tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta ottaen huomioon kestävän kehityksen tavoitteen sekä ympäristövaikutuksia ja strategista ympäristöarviointia koskevan yhteisön lainsäädännön.

Arviointien tavoitteena on tuottaa tietoa sekä ohjelmaa toteuttaville viranomaisille että eri sidosryhmille siitä, miten ohjelmien toteutuksessa on edistytty ja mitkä ovat olleet toiminnan tulokset ja vaikuttavuus. Keskeisiä elimiä arviointitiedon hyväksikäytön osalta ovat sekä ohjelmien seurantakomiteat, rakennerahastoneuvottelukunta että hallinto-, todentamis- ja tarkastusviranomaiset, jotka käyttävät arviointia koskevaa tietoa arvioidessaan ohjelmien toteutumisen tehokkuutta ja vaikuttavuutta.

3. Arviointityypit

Asetuksen mukaan arvioinnit voivat olla joko strategisia tai toiminnallisia. Strategisella arvioinnilla pyritään tarkastelemaan ohjelmien ja ohjelmakokonaisuuden kehitystä yhteisön ja kansallisiin tavoitteisiin nähden. Toiminnallisella arvioinnilla tuetaan ohjelman seurantaa.

Välittävien viranomaisten toiminta ja raportointi on toiminnallisessa arvioinnissa keskeisessä asemassa. Strategista arviointia tekevät sen sijaan pääasiassa ulkopuoliset, riippumattomat arvioitsijat, joskin heidänkin tehtävänsä on osallistua jossain määrin myös toiminnalliseen arviointiin.

4. Arviointeja koskevat keskeiset periaatteet 2007-2013

- **Jatkuva arviointi**

Koska EAKR – toimenpideohjelmien väliarviointi ei enää ole pakollista, se korostaa erityisesti ohjelmien jatkuvan arvioinnin tärkeyttä. Jatkuvaa arviointia tullaan

ohjelmakaudella toteuttamaan kahdella tasolla. Toisaalta sitä tekevät kukin ohjelman toteutukseen osallistuvat viranomaiset osana omaa työtään, jolloin arviointi perustuu sekä ohjelmien toteuma- ja seurantatietoihin ja niiden vertaamiseen ohjelmille asetettuihin tavoitteisiin että omakohtaisiin käytännön kokemuksiin. Virkamiestyönä tehtävän arvioinnin tuloksia käytetään hyväksi ohjelmien toteutumisen analysoimisessa ja erityisesti vuosiraportoinnin yhteydessä.

Virkamiesten tekemän arvioinnin lisäksi arviointia tekevät ohjelmille valitut ulkopuoliset ja riippumattomat arvioitsijat, jotka arvioivat ohjelmien toteutumista strategisemmalla kannalta ja jotka keskittyvät sellaisen arviointitiedon hankintaan ja analyysien tekoon, jotka eivät perustu pelkästään seurantajärjestelmässä olevien tietoihin. Täten ulkopuoliset arvioitsijat arvioivat ohjelmien toteutumista laajemmin kuin ohjelmia toteuttavat virkamiehet – sekä alueellisesti että sisällöllisesti. Keskeisenä teemana on arvioida kuinka hyvin ohjelmakaudelle asetetut strategiat ja tavoitteet vastaavat alueiden kehittämistarpeisiin ja kuinka hyvin ohjelmilla kyetään saavuttamaan niille asetetut tavoitteet. Lähtökohtana on koko ohjelmakaudelle laadittu kansallinen rakennerahastostrategia ja sen tavoitteet ja painotukset.

Arviointien kohdentamisessa on tärkeää kiinnittää huomiota rakennerahastotuen merkitykseen suhteessa alueiden kehittämistarpeisiin sekä toimien johdonmukaisuuteen, tehokkuuteen ja vaikuttavuuteen.. Lisäksi arvioinnin tulee palvella erityisesti niiden henkilöiden toimintaa, jotka myöntävät ja hallinnoivat rakennerahastotukea ja siten tuottaa sellaista tietoa, jota tarvitaan tässä työssä.

Jatkuvalla arvioinnilla ja sen tuloksilla on keskeinen merkitys ohjelmia koskevien vuosikertomusten ja ohjelmien sulkemisessa loppuraportin laadinnassa. Arviointien kautta raportteihin voidaan saada sellaista analyttistä tietoa ohjelmien toteuttamisesta ja vaikutuksista, joita ei voida saada pelkkien seurantatietojen pohjalta.

Arviointien kautta saadaan myös tietoa, jota tarvitaan Lissabonin strategian tavoitteiden seurannan kannalta. Yleisasetuksen No 1083/2006 artiklan 29 mukaisesti jäsenmaiden tulee raportoida siitä, miten rakennerahastotoimet ovat tukeneen kansallisen Lissabonin toimenpideohjelman täytäntöönpanoa ja sen tavoitteiden saavuttamista. Lisäksi sen kautta saadaan tietoa kertomukseen, jotka tulee toimittaa komissiolle vuoden 2009 ja 2012 loppuun mennessä. Kertomuksen tulee sisältää tietoja ohjelmien vaikutuksista koheesiopolitiikan tavoitteiden täytäntöönpanoon, rahastoille asetettujen tehtävien suorittamiseen, yhteisön strategiaan suuntaviivoihin ja kansallisessa rakennerahastostrategiassa määriteltyjen painopisteiden täytäntöönpanoon sekä sen, miten rakennerahastotoimilla on kyetty vaikuttamaan kilpailuvyön edistämiseen ja työpaikkojen luomiseen ja sitä kautta edistämään työllisyyttä ja kasvua.

- **Temaattisuus**

Johtuen asetusten sallimasta joustavammasta arviointimenettelystä arvioinnit kytetään aiempaa tiiviimmin sellaisiin asiakokonaisuuksiin, jotka palvelevat ohjelma-

työn ja kansallisen aluekehityksen keskeisiä tarpeita ja painotuksia. Täten arvioinnit eivät kohdennu yksittäisiin ohjelmiin, vaan ohjelmien teemoihin ja painopisteisiin. Tämän lisäksi arviointeja voidaan toteuttaa esim. toimenpidetyypeittäin tai projektityypeittäin. Keskeisenä kysymyksenä tulee olemaan erityisesti se, miten ohjelmat todellisuudessa tukevat osaamis pohjaisten klustereiden kehittymistä ja sitä kautta edistävät alueiden kansallista ja kansainvälistä kilpailukykyä. Täten arviointien linkki kansallisen Lissabonin toimenpideohjelmaan ja siinä asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen tulee olemaan hyvin tiivis.

Yhtenä keskeisenä EAKR – toimenpideohjelmien tavoitteena on edesauttaa niiden rakennerahastotoiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista, jotka on määritelty kansallisessa rakennerahastostrategiassa, mikä tukee ohjelmien temaattista arviointia ohjelmaperusteisuuden sijaan. Näin saadaan mm. integroidumpaa tietoa siitä, miten ohjelmat onnistuvat asetettujen tavoitteiden saavuttamisessa. Lisäksi niiden kautta saadaan tietoa siitä, onko ohjelmien toimenpiteitä muutettava paremmin vastaamaan strategian tavoitteita vai onko esim. toimintaympäristössä tapahtunut tai tapahtumassa sellaisia muutoksia, jotka edellyttävät itse strategian linjausten muuttamista – ei pelkästään toimenpideohjelmissa vaan myös kansallisessa rakennerahastostrategiassa.

Ohjelmien ja rakennerahastotoiminnan kannalta keskeisiä arvioitavia teemoja ovat mm. seuraavat ohjelmille asetetut keskeiset painotukset:

- yritystoiminnan edistäminen ja erityisesti aloittaville ja kasvuyrityksille suunnatut toimet
- alueellisen osaamisen ja innovaatiotoiminnan edistäminen mm. perustamalla ja kehittämällä alueellisia osaamisympäristöjä ja –klustereita

Kauden 2007-2010 aikana arvioitavat teemat on tarkemmin kuvattu toimintaohjelmassa. Esitettyjen teemojen lisäksi on mahdollista toteuttaa myös muita arviointeja, jos ne nähdään tarpeelliseksi.

Temaattisessa arvioinnissa ei pelkästään oteta huomioon nyt meneillään olevaa ohjelmakautta, vaan arvioidaan myös sitä, miten tulevaisuudessa alueellisia kehittämistoimia – sekä kansallisesti että unionin tasolla – tulisi kohdentaa parhaan mahdollisen vaikutuksen aikaansaamiseksi ja alueellisen ja kansallisen kilpailukykyyn ja koheesion edistämiseksi.

Temaattinen arviointitapa edellyttää arviointien tekemisessä entistä aktiivisempaa, vuorovaikutteisempaa ja pitkäjänteisempää lähestymistapaa erityisesti ohjelmien toteutumisen seurannan ja arviointityön välillä ja sen määrittelyä, millä aikavälillä analyttisempää arviointitietoa ohjelmakauden aikana tarvitaan.

▪ **SOVA – menettelyn huomiointi arviointikauden aikana**

Kestävän kehityksen näkökulma on sisällytetty kaikkiin Alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -ohjelmiin ns. horisontaalisena periaatteena. Siten kestävän kehityksen tavoitteet koskevat kaikkia toimenpideohjelmia ja niiden painopistealueita.

Toimenpideohjelmien laadintavaiheessa ohjelmista tehtiin kustakin ympäristöselostus perustuen lakiin viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista (ns. SOVA – laki No 200/2005) ja sitä täydentävään asetukseen (valtioneuvoston asetus 347/2005).

SOVA –lain mukaan viranomaisella on velvollisuus selvittää ja arvioida valmistelmiensa suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutukset, jos niiden toteuttaminen voi vaikuttaa merkittävästi ihmiseen, luontoon ja sen monimuotoisuuteen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan tai luonnonvaroihin.

Suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarvioinnissa kuvataan niiden toteuttamisen aiheuttamat merkittävät ympäristövaikutukset. Arvioinnin tulokset kuvataan ympäristöselostuksessa. Ympäristöselostuksessa esitetään suunnitelman tai ohjelman sisältö, päätavoitteet ja suhde muihin asiaan liittyviin suunnitelmiin ja ohjelmiin. Myös suunnitelman kannalta tärkeät ympäristönsuojelutavoitteet tuodaan ilmi.

Ympäristöselostuksessa kerrotaan myös suunnitelluista toimista, joilla aiotaan ehkäistä, vähentää tai poistaa suunnitelman tai ohjelman toteuttamisesta aiheutuvia haitallisia ympäristövaikutuksia. Lisäksi siinä esitetään, miten arviointi suoritettiin. Käytettyjen menetelmien ja arvioinnissa kohdattujen, esimerkiksi tiedon puutteesta johtuvien, vaikeuksien kuvaaminen on tärkeää, sillä siitä on apua arvioitaessa tiedon laatua, tuloksia ja tietojen luotettavuutta.

Ympäristöarviointi sisältää myös sen ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnin kannalta keskeiset ohjelmakauden aikaiset seurantatoimet. Seurannan avulla voidaan parhaiten todeta, onko suunnitelman tai ohjelman toteuttamisen vaikutuksia osattu ennakoida ja seurata, miten kestävän kehityksen periaatteet ovat toteutuneet ohjelmien toteuttamisen aikana.

SOVA-lain mukaan ohjelmien toteuttamista ja merkittäviä ympäristövaikutuksia seurataan siten, että tarvittaessa on mahdollista ryhtyä toimenpiteisiin ympäristön kannalta haitallisen kehityksen torjumiseksi (SOVAL 12 §). Käytännössä seuranta tarkoittaa ohjelmien ympäristövaikutuksia heijastavien indikaattorien käyttöön ottoa ja seuranta ohjelmakauden aikana. Arvioinneissa hyödynnetään myös SOVA-lain mukaisessa seurannassa tuotettua tietoa.

- **Väliarviointi 2010**

Vaikka ohjelmakaudella 2007 - 2013 ei edellytetäkään väliarvioinnin tekemistä, ohjelmakauden puolivälissä toteutetaan laajempi arviointi ohjelmien edistymisestä ja niiden toimien vaikuttavuudesta siten, että arviointitulokset auttavat analysoimaan, onko kansallisen rakennerahastostrategian ja toimenpideohjelmien tavoiteasetanta oikeaan osunut alueiden ongelmiin nähden ja ovatko niiden alla toteutettavat toimenpiteet oikean suuntaisia ja vaikutuksiltaan alueiden kehitystä edesauttavia. Arviointien tulee siis tuottaa tietoa siitä, onko ohjelmien kohdentumista tai toimenpidekokonaisuuksia syytä muuttaa alkuperäisestä tai onko määrärahojen allokoinnissa toimintalinjojen kesken tarkistamisen tarvetta.

Väliarviointi tehdään vuoden 2010 aikana siten, että sen tulokset mahdollistavat ohjelmien toteutumisen kokonaisarvioinnin vuoden 2010 lopulla ja tarpeellisten muutosten tekemisen vuoden 2010 lopun seurantakomiteoissa niin, että muutokset voivat astua voimaan heti vuoden 2011 aikana. Arviointeja tulee vaikeuttamaan vuoden 2010 alusta voimaan tuleva uusi aluehallintojärjestelmä, johon siirtymisellä voidaan olettaa olevan vaikutuksia myös rakennerahasto-ohjelmien toteutukseen. Osana arviointityötä onkin analysoida muutokset aiheuttamia vaikutuksia rakennerahasto-ohjelmien toteutukselle.

- **Riippumattomuus**

Arviointitulosten uskottavuuden kannalta on tärkeää varmistaa, että arviointien toteuttajat ovat ohjelmatyöstä sekä varmentavasta ja tarkastusviranomaisesta riippumattomia tahoja. Arviointien toteuttamiseksi tiivis yhteistyö arvioitsijoiden ja ohjelmien toteuttavien viranomaisten välillä on tärkeää, mutta tästä huolimatta on tärkeää pitää huolta siitä, että arviointien tulokset ovat mahdollisimman objektiivisia ja perustuvat riippumattomien arvioitsijoiden omiin havaintoihin ja johtopäätöksiin

5. Vuosittaisten toimintaohjelmien laadinta

Koko ohjelmakautta koskevaa arviointisuunnitelmaa täsmennetään ja toteutetaan vuosittaisilla arviointeja koskevilla toimintaohjelmilla. Ohjelmat laaditaan kunkin vuoden loppuun mennessä siten, että niiden toteuttaminen voidaan käynnistää kunkin toimeenpanovuoden alusta. Toimintaohjelmat määrittelevät, mitä arviointeja kunkin toimeenpanovuoden aikana tullaan toteuttamaan, mitkä ovat arvioinnin keskeiset teemat ja periaatteen ja minkälaisella ajoituksella ja millä resursseilla ar-

vioinnit tullaan toteuttamaan. Lisäksi niissä voidaan määritellä tarkemmin myös muista asioista, kuten esim. vastuuhenkilöistä, mikäli se nähdään tarpeelliseksi.

Toimintaohjelmat käsitellään EAKR – arviointityöryhmässä ja EAKR – toimenpideohjelmien seurantakomiteoissa.

6. Arvioinnin hallinnointi

6.1. Hallintoviranomaisen rooli

Työ- ja elinkeinoministeriö on EAKR – toimenpideohjelmien hallintoviranomaisena keskeisessä roolissa jatkuva arvioinnin järjestämisessä ja koordinoinnissa. Sen tehtävänä on

- päättää – neuvoteltuaan EAKR – arviointityöryhmän kanssa ja kuultuaan ohjelmien seurantakomiteoita - arviointisuunnitelman sisällöstä ja rakenteesta ja varmistaa sen toteuttamisen kannalta tarvittavat resurssit
- varmistaa riittävän seuranta-aineiston olemassa olo mukaan lukien ohjelmien indikaattoreiden seuranta
- päättää – ottaen huomioon ohjelmien EAKR – arviointityöryhmän ja seurantakomiteoiden näkemykset - arviointien toteutuksesta ja niiden edellyttämästä rahoituksesta (vuosittaiset toimenpideohjelmat)
- kilpailuttaa ja valita arvioitsijat sekä allekirjoittaa arviointisopimukset
- koordinoida ja huolehtia riittävästä yhteistyöstä arvioitsijoiden, viranomaisten, eri sidosryhmien sekä arviointityöryhmän, rakennerahastoneuvottelukunnan ja seurantakomiteoiden välillä
- varmistaa, että arvioinnin tavoitteet tulevat saavutettua ja että hankkeet toteutetaan sopimuksen mukaisesti
- toimittaa arviointien tulokset arviointityöryhmän, ohjelmien seurantakomiteoiden, rakennerahastoneuvottelukunnan ja komission käyttöön ja pitää huolta niiden riittävästä julkisuudesta
- ryhtyä tarvittaviin toimiin ohjelma-asiakirjojen muuttamiseksi tarvittaessa

6.2. Arviointityöryhmä

Ulkopuolisten toteuttamia arviointeja varten työ- ja elinkeinoministeriön alaisuuteen asetettiin 14.8. tehdyllä päätöksellä (TEM215:00/2008) erillinen EAKR – arviointityöryhmä, joka koostuu sekä ministeriöiden, alueiden että sosiaalipartnereiden edustajista. Näiden lisäksi työryhmä voi tarvittaessa kuulla kokouksissaan ulkopuolisia asiantuntijoita, mm. valitessaan kilpailutuksella haettuja arvioitsijoita.

Työryhmän tehtävänä on :

1. Osallistua koko ohjelmakautta koskevan arviointisuunnitelman laadintaan

2. Osallistua vuosittaisten arviointia koskevien toimenpideohjelmien laadintaan ja seurata niiden toteutumista
3. Osallistua arvioitsijoiden valintaa koskevien asiakirjojen laadintaan
4. Osallistua EAKR – toimenpideohjelmien arvioitsijoiden valintaan
5. Tukea arviointityön toteutusta ohjelmakauden aikana
6. Edesauttaa arviointitulosten hyväksikäyttöä ohjelmakauden aikana

Keskeistä työryhmän työssä on ohjata arviointityön etenemistä ja arvioitsijoiden työtä. Ohjauksessa on kuitenkin muistettava arvioitsijoiden riippumattomuus arviointitulosten ja analyysien teossa. Lisäksi työryhmän rooli on tärkeä päätettäessä ulkopuolisten temaattisten arviointien kohdentumisesta ja arvioitsijoiden kilpailuttamista koskevien asiakirjojen määrittelyssä.

6.3. Seurantakomiteat

Vuoden alusta 2007 voimaan tulleen rakennerahastolain (1401/2006) mukaan valtioneuvosto asettaa kullekin toimenpideohjelmalle seurantakomitean, jonka tehtävänä on varmistaa kyseisen toimenpideohjelman täytäntöönpanon tehokkuus ja laatu ja hoitaa ne tehtävät, joista säädetään Euroopan yhteisön lainsäädännössä.

Arviointien osalta kunkin EAKR – toimenpideohjelman seurantakomitean tehtävänä on tarkastella säännöllisesti toimenpideohjelman tavoitteiden saavuttamisessa tapahtunutta edistystä sekä täytäntöönpanon tuloksia ja erityisesti kullekin toimintalinjalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista mm. arviointien kautta saatujen tietojen pohjalta ja tarvittaessa ehdottaa hallintoviranomaiselle toimenpiteitä ohjelmien toteutuksen tehostamiseksi tai itse toimenpideohjelman tarkistamista. Täten seurantakomiteoilla on arviointien toteuttamisessa ja erityisesti niiden hyväksikäytössä keskeinen rooli. Käytännössä seurantakomiteoilla voisi nykyisellä ohjelmakaudella olla huomattavasti strategisempi rooli ohjelmien toteutuksen seurannassa nojautuen arviointien kautta saatuun tietoon, sen analysointiin ja hyväksikäyttöön.

6.4. Rakennerahastoneuvottelukunta

Ohjelmakaudelle 2007-2013 on asetettu erityinen rakennerahastoneuvottelukunta. Rakennerahastolain 16§ mukaisesti neuvottelukunnan tehtävänä on

- huolehtia rakennerahastoasioiden sekä maaseutu- ja kalatalousrahastojen toimien yhteensovituksista keskushallinnossa,
- yhteensovitus kansallisiin toimiin,
- rakennerahastotoiminnan vaikuttavuuden arviointi ja raportointi ml. yleisasetuksen 29 artiklan mukainen ensimmäisen kerran vuonna 2007

laadittava yhteenveto rakennerahasto-ohjelmien vaikutuksesta kansallisen uudistusohjelman täytäntöönpanoon sekä vuosien 2009 ja 2012 loppuun mennessä laadittavat suppeat kertomukset rakennerahasto-ohjelmien vaikutuksesta yleisasetuksen artiklan 29 pykälän 2 mukaisesti,

- tekee ehdotuksia rakennerahastotoimien yhteensovituksen ja vaikuttavuuden parantamiseksi hallintoviranomaisille ja seurantakomiteoille,
- käsittelee EAKR- ja ESR -toimenpideohjelmien kansallisen rakennemuutoksesta aiheutuvien odottamattomien paikallisten tai alakohtaisten menojen kattamiseen tarkoitetun varauksen käyttöönottoa.

Arviointien tuloksilla on rakennerahastoneuvottelukunnalle huomattava merkitys. Arvioinnit tuottavat sellaista tietoa ja analyysyjä toimenpideohjelmien toteutumisesta ja erityisesti niiden toimenpiteiden vaikuttavuudesta ja tehokkuudesta, jota neuvottelukunta tarvitsee raportoidakseen ohjelmien vaikutuksista kansallisen Lisabonin uudistusohjelman täytäntöönpanoon sekä arvioidakseen esim. varauksen vuosittaista käyttöä mm. rakennemuutoksesta aiheutuvien menojen kattamiseen.

Työ- ja elinkeinoministeriö ohjelmien hallintoviranomaisena sekä rakennerahastoneuvottelukunnan puheenjohtajana huolehtii siitä, että arviointien tulokset saadaan tehokkaasti neuvottelukunnan käyttöön ja että neuvottelukunta on informoitu arviointityön kohdentumisesta ja edistymisestä.

7. Arviointien kohdentuminen ja toteutusaikataulu – toimintaohjelma vuosille 2007-2010

7.1. Arvioinnin kohde

Arvioinnin toimintaohjelma vuosille 2007-2010 kattaa neljän suuralueittaisen EAKR - toimenpideohjelman arvioinnin eli arvioinnit kohdentuvat seuraaviin ohjelmiin:

- Etelä-Suomen EAKR – toimenpideohjelma
- Länsi-Suomen EAKR – toimenpideohjelma
- Itä-Suomen EAKR – toimenpideohjelma
- Pohjois-Suomen EAKR – toimenpideohjelma

Arviointeja ei tehdä ohjelmakohtaisesti niin, että ne kohdentuisivat vain yhteen ohjelmaan kerrallaan, vaan läpileikkaavina teemoina, jotka on määriteltä myöhemmin.

EAKR – toimenpideohjelmien lisäksi arvioinnit koskevat myös kansallista rakennerahastostrategiaa 2007-2013 eli arvioivat kuinka toimenpideohjelmat ovat tuoneet sen tavoitteiden toteutumista.

Arviointi pitää sisällään ns. jatkuvan arvioinnin, jonka tuloksia käytetään vuosittain hyväksi ohjelmien toteutusta arvioitaessa, ja ohjelmien väliarvioinnin 2010.

7.2. Kauden 2007-2010 arviointien tavoitteet

Yleisasetuksen (EY N:o 1083/2006) artiklan 47 mukaisesti arviointien tavoitteena on parantaa rakennerahastojen tuen sekä toimenpideohjelmien strategian ja täytäntöönpanon laatua, tehokkuutta ja yhdenmukaisuutta ottaen huomioon kestävän kehityksen tavoitteen sekä ympäristövaikutuksia ja strategista ympäristöarviointia koskevan yhteisön lainsäädännön.

Arviointien tarkoituksena on keskittyä pääasiassa ohjelmien strategiseen arviointiin, minkä tulee näkyä niissä menetelmissä, joita arvioitsija aikoo käyttää arvioinnin toteuttamisessa. Arviointien toteuttamisessa tulee ehdottomasti välttää sellaisen tiedon keräämistä, joka on saatavissa ohjelmien seurantatiedoista tai muista vastaavista tietolähteistä.

Arviointien tavoitteena on tuottaa tietoa sekä ohjelmaa toteuttaville viranomaisille että eri sidosryhmille siitä, miten ohjelmien toteutuksessa on edistytty ja mitkä ovat olleet toiminnan tulokset ja vaikuttavuus.

Arvioinnin tavoitteena on vastata mm. seuraaviin kysymyksiin:

- kuinka ohjelmat ovat toteutuneet,
- miten ohjelmat ovat saavuttaneet tavoitteensa
- jos tavoitteita ei ole saavutettu, mitkä ovat keskeiset syyt
- jos tavoitteet on saavutettu, mikä on ollut erityisen onnistunutta ja mitkä tekijät ovat olleet keskeisellä sijalla onnistumisessa
- mikä on ollut toimenpideohjelmien alla toteutettavien toimien vaikutukset lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä
- millaisin panoksin mitäkin on saatu aikaan, ja missä toimenpiteissä ja hankkeissa on parhaat kehittämistulokset suhteessa panoksiin
- miten toimenpiteet ovat kohdentuneet ohjelmien ja rakennerahastostrategian painopistealueisiin
- ovatko tuetut toimet tukeneet ohjelmien strategioiden ja tavoitteiden asetantaa
- onko ohjelmien tavoiteasetanta ollut realistinen suhteessa käytettävissä oleviin varoihin ja ohjelmien toimintaympäristöön
- mitä muutoksia ohjelmien toimintaympäristössä on tapahtunut ja kuinka ne ovat vaikuttaneet ohjelmien toteutukseen tai mahdollisuuteen vastata alueiden kehityshaasteisiin ja saavuttaa ohjelmille asetetut tavoitteet
- kuinka tehokkaasti ohjelmien toteutus ja hallinnointi on hoidettu ja mitä toimia tulisi toteuttaa tehokkuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi.
- miten eri rakennerahastojen (EAKR, ESR) ja muun EU – rahoituksen yhteensovitus on onnistunut

Rakennerahasto-ohjelmien todellisia vaikutuksia on yleensä varsin vaikea arvioida, koska niiden lisäksi alueellista kehitystä tuetaan kansallisin toimin. Tämän vuoksi arviointien tulee ottaa huomioon erilaiset kansalliset kehittämissstrategiat, ja arvioida, miten rakennerahasto-ohjelmat tukevat näiden strategioiden mukaisia toimia. Erityisesti tulee arvioida, mitä lisäarvoa rakennerahastotoiminnalla todellisuudessa on.

Arvioinnin keskeisenä tavoitteena on ohjelmien toteutuksen edistymisen lisäksi tuottaa tietoa ja toimenpide-ehdotuksia siitä, miten ohjelmien toteutusta voitaisiin tehostaa ohjelmakauden lopulla ja millä toimin samoin kuin tuottaa tietoa uuden ohjelmakauden valmistelua varten ja kiinnittää huomiota ohjelmien toteutukseen liittyviin riskitekijöihin.

Arviointien tulee tuoda esille se, miten ohjelmat ovat kyenneet vaikuttamaan alueiden välisten kehittyneisyyserojen tasaamiseen. Koska eri maakunnissa on huomattavia sisäisiä kehittyneisyyseroja, arvioinnin tulee tuoda esille, miten eri toimet ovat kohdentuneet alueellisesti ja alueiden sisällä ja erityisesti mitkä ovat niiden alueelliset/seutukunnalliset vaikutukset.

Ohjelmien toteutumisen ja vaikuttavuuden kannalta keskeinen väline on ohjelmille asetetut indikaattorit, joiden avulla on tarkoitus mitata, miten ohjelmille asetetut tavoitteet on saavutettu. Keskeistä indikaattoreiden osalta on se, että niitä ei ole liian monta, että ne ovat selkeästi määriteltävissä ja tulkittavissa ja että niitä koskeva tieto on luotettavaa ja mittaa niitä asioita, joita ohjelmilla on tarkoitus saavuttaa. Täten indikaattorijärjestelmän kehittäminen nykyistä luotettavammaksi on yksi arviointien tavoitteista.

Arvioinneissa tulee myös ottaa huomioon asiakasnäkökulma eli hanketoteuttajien näkemykset esim. arvioitaessa eri toimenpiteiden vaikuttavuutta suhteessa kehittämistarpeisiin tai hallinnon tehokkuutta ja asiakaslähtöisyyttä.

7.3. Arviointiteemat

Koska arviointien tarkoituksena on tuottaa tietoa ohjelmien kokonaisvaltaisesta edistymisestä ja niiden kautta toteutettujen toimien vaikutuksista, arvioinneissa ei voida keskittyä pelkästään tiettyihin erityisteemoihin, vaan arviointien tulee kattaa myös ohjelmien eri toimintalinjojen sekä strategian ja tavoitteiden arviointi. EAKR – toimenpideohjelmien toimintalinjat ovat kuitenkin sinällään jo hyvin temaattisesti painottuneita, joten tässä mielessä jo ohjelmien toimintalinjoittainen tarkastelu on teemälähtöistä.

Arvioinnit jaetaan seuraaviin teemoihin:

1. Yritystoiminnan edistäminen

- toimintalinjan yleinen edistyminen
- kohdennetusti rakennerahastovaroin tehtävän yritystoiminnan edistämisen kannalta keskeiset tavoitteet ja niiden toteutuminen eli:
  - yritysten kilpailukyvyyn ja tuottavuuden kehittäminen
  - tutkimus- tuotekehitys- ja innovaatiotoiminnan lisääntyminen
  - yritysten kansainvälistyminen
  - yritysten verkostoitumisen lisääntyminen
  - ympäristön kannalta suotuisten tuotteiden ja tuotantomenetelmien kehittäminen ja käyttöönotto
  - kärkiklusterien kehittyminen

2. Innovaatiotoiminnan ja verkostoitumisen edistäminen ja osaamisrakenteiden vahvistaminen

- toimintalinjan yleinen edistyminen
- kohdennetusti
  - Alueellisten osaamisrakenteet, niiden toimivuus ja koordinaatio
  - Ylimaakunnalliset teemahankkeet

3. Alueiden saavutettavuuden ja toimintaympäristön parantaminen

- toimintalinjan yleinen edistyminen
- toimintalinjan alla toteutettujen toimien lisäarvo suhteessa kansalliseen toimintaan
- kohdennetusti
  - uudet palveluratkaisut ja – kokeilut ja niistä saadut kokemukset

4. Ympäristövaikutukset ja kestävä kehitys

- Ympäristövaikutusten ja kestävä kehityksen toteutuminen edellä mainittujen teemojen osalta
- Käytössä olevien mahdollisten lieventämistoimenpiteiden, kuten ympäristövaikutusten arviointimenettelyt sekä valintakriteereiden toimivuus ohjelmien toteuttamisessa
- Ympäristöä ja kestävä kehitystä kuvaavien indikaattoreiden kehittäminen

Teemat kilpailutetaan erillisinä. Arvioitsija voi kuitenkin hakea yhden tai useamman painopisteen arviointia.

Yllä mainittujen painopisteiden lisäksi kaikkien arviointien tulee pitää sisällään myös seuraavat asiakokonaisuudet:

- i. Kansallisen rakennerahastostrategian ja EAKR – toimenpideohjelmien välinen suhde sekä strategioiden ja ohjelmien tavoitteiden realistisuus ja asianmukaisuus
  - ovatko strategiavalinnat edelleen relevantteja ja asianmukaisia
  - vastaako tavoiteasetanta alueiden kehittämistarpeisiin
  - ovatko toteutetut toimet sellaisia, että ne tukevat strategioiden ja tavoitteiden toteutumista
  - kuinka paljon strategia ja ohjelmien tavoitteet vaikuttavat hankevalintaan
  - onko toimintaympäristössä tapahtunut sellaisia muutoksia, jotka edellyttävät strategioiden ja tavoiteasetannan päivittämistä

- ii. Rakennerahastotoimien koordinaatio (EAKR ja ESR koordinaatio ja yhteensovitus ohjelmien toteutuksessa) ja yhteensovitus kansallisen ja muun EU – rahoituksen kanssa
  - miten on toteutettu
  - miten toimii
  - millaisia tuloksia
  - mahdollinen lisäarvo
  - kehittämistarpeet
  - hyvät käytännöt – esimerkkejä toimivista ratkaisuista

- iii. Tasa-arvokysymysten ja syrjimättömyyden toteutuminen rakennerahastohankkeissa
  - tasa-arvokysymysten arviointi ja merkitys hankevalinnassa
  - millaisia tasa-arvohankkeita on käynnissä
  - hyvät käytännöt – esimerkkejä hyvistä tasa-arvohankkeista (voisitko Pauliina tarkistaa tämän kohdan niin, että sen kautta saadaan sellaista tietoa, joka relevanttia)

- iv. Hallinnoinnin tehokkuus ja asiakasnäkökulman huomiointi hankeprosessissa
  - miten toimii
  - millaisia tuloksia
  - kehittämistarpeet
  - hyvät käytännöt – esimerkkejä toimivista ratkaisuista

- v. Indikaattorijärjestelmän keittäminen
  - ovatko tavoitteiden mittaamiseksi asetetut indikaattorit riittäviä ja ovatko ne sellaisia, että niiden avulla ohjelmien tuloksellisuutta voidaan todellisuudessa mitata

- miten indikaattoreita voitaisiin kehittää niin, että ne nykyistä tehokkaammin ja luotettavammin mittaisivat ohjelmien tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta.

Koska nämä asiakokonaisuudet koskevat kaikkia arviointeja ja niiden osalta on syytä välttää päällekkäistä työtä, arvioitsijoiden välinen yhteistyö on niiden osalta olennaista. Tämän vuoksi vuosien 2009 ja 2010 aikana järjestetään teemakohtaisia työpalavereita, joissa arvioitsijat voivat tuoda esille näkemyksiään ja joiden tavoitteena on muodostaa arvioitsijoiden yhtenäinen näkemys asiasta.

Arvioitsijalta edellytetään tiivistä yhteistyötä ohjelmien toteutuksesta ja hallinnoinnista vastaavien viranomaisten ja muiden asiantuntijoiden kanssa. Jatkuvan arvioinnin periaatteen mukaisesti arvioitsijan tulee vähintään kerran vuodessa raportoida keskeisistä havainnoista ja esitellä näkemyksiään ohjelmien seurantakomiteoissa. Havaintoja tullaan käyttämään hyväksi sekä ohjelmien vuosittaisten edistymisraporttien laadinnassa niiden analyttisyyden lisäämiseksi sekä seurantakomitean työssä, kun arvioidaan mitä toimenpiteitä mahdollisesti tarvitaan ohjelmien toteutumisen tehostamiseksi ja erityisesti vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Arvioitsijoiden tulee vuosittain osallistua suuraluekohtaisiin arviointia koskeviin teemapäiviin, joissa arvioitsijoiden tulee tuoda esille näkemyksiään ohjelmien toteutumisesta ja erityisesti niiden vaikuttavuudesta. Nämä teemapäivät voidaan liittää osaksi seurantakomiteoiden kokouksia, jos se nähdään asianmukaiseksi. Arvioitsijoiden tulee myös osallistua seurantakomiteoiden kokouksiin ja olla valmis esittämään siellä näkemyksiään tarvittaessa.

EAKR – arviointityöryhmä osallistuu arviointityön tukemiseen. Maakunnissa arvioitsijoiden työtä tukee ohjelmien toteutuksen koordinoinnista vastaavat henkilöt.

7.4. Arvioitsijalle asetettavat vaatimukset

Arvioijalta edellytetään:

- vahvaa ja monipuolista rakennerahastotoiminnan ja – hallinnon sekä sitä koskevan lainsäädännön tuntemusta
- kokemusta arviointityöstä
- Euroopan komission arviointikäytäntöjen tuntemusta
- aluepolitiikan tuntemusta
- ohjelmatyön tuntemusta
- hanketason tietämystä
- teknistä valmiutta
- riippumattomuutta

Yritystoiminnan arvioinnin osalta arvioitsijalta edellytetään yritystoiminnan tietämystä ja erityisesti unionin ja kansallisen yritystoimintaan liittyvän säännösten sekä kansallisten rahoitusjärjestelmien tuntemusta.

Osaamisrakenteiden osalta edellytetään perehtyneisyyttä innovaatio- ja osaamis-klustereihin liittyen.

Arvioitsijalta edellytetään myös tasa-arvokysymyksiin liittyvää osaamista ja ympäristöteeman osalta syvällistä ympäristöosaamista ympäristövaikutusten osalta.

Arvioijan tulee huolehtia siitä, että arviointi tehdään luottamuksellisena ja että luottamuksellinen aineisto pysyy salassa.

Arvioija voi käyttää alihankkijoita, joita koskevat samat vaatimukset kuin arvioitsijoita. Arvioija vastaa alihankintatyöstä kuin omastaan. Arvioija ei voi siirtää suoritusta kokonaisuudessaan alihankkijalle ja on viimekädessä itse vastuussa työn toteuttamisesta ja siitä, että työ tehdään sille asetettujen vaatimusten mukaisesti.

7.5. Arvioitsijan valintakriteerit

Arvioitsijan valinta tehdään kokonaistaloudellisen arvioinnin pohjalta, jossa otetaan huomioon seuraavat painokertoimin kerrotut seikat:

- tehtävän luonteen, sisällön ja tavoitteiden ymmärtäminen (painokerroin 40)
  - tarjouspyynnössä kuvatun tehtävän luonteen, sisällön ja tavoitteiden ymmärtäminen
  - EAKR – ohjelmien ja niiden tavoitteiden ja toimeenpanon tuntemus
  - aiemmat arviointityöt ja niistä saadut kokemukset
- työsuunnitelman toimeenpano ja metodologia (painokerroin 40)
  - työsuunnitelman realismi, toteuttamiskelpoisuus ja tarkoituksenmukaisuus annetun tehtävän toteuttamisen kannalta
  - toteuttajien koulutus, kokemus ja referenssit
  - työn organisointi
  - toteutuksen innovatiivisuus
- hinta (painokerroin 20)
  - hinnan määräytymisperusteet
  - työn yksikköhinnat

Kullekin edellä mainitulle arviointiperusteelle voidaan antaa 1,0-5,0 pistettä seuraavasti:

- 1 = heikko
- 2 = välttävä
- 3 = tyydyttävä
- 4 = hyvä

5 = erinomainen

Arvioitsijoiden valitsemiseksi perustetaan osanottajamäärältään rajattu valintaryhmä EAKR – arviointityöryhmän alaisuuteen.

Kun arvioitsijat on valittu, heidät kutsutaan yhteiseen palaveriin EAKR - arviointityöryhmän kanssa. Palaverissa arvioitsijoiden tehtävänä on tarkemmin kuvata, miten he aikovat toteuttaa työnsä ja millaisella aikataululla he laativat tarkemman työsuunnitelman.

7.6. Arvioitsijoiden valinta

Arvioitsijoiden valintaa varten EAKR – arviointityöryhmän alle on perustettu erillinen työryhmä, joka hoitaa sekä tarjousasiakirjojen viimeistelyn sekä hankehakemusten varsinaisen käsittelyn ja arvioinnin.

Hakijoiden valinta tuodaan EAKR – työryhmään tiedoksi. Hakijoiden kanssa järjestetään arviointityöryhmän kanssa yhteinen tilaisuus, jossa valitut arvioitsijat esittelevät sen, miten he aikovat toteuttaa arviointityön.

7.7. Arviointityön ohjaus ja koordinointi

Arviointityön ohjauksesta ja koordinoinnista vastaa työ- ja elinkeinoministeriö ohjelmien hallintoviranomaisena. Koska arvioitsijoita, teemoja ja ohjelmia on kuitenkin useita, eri toimijoiden välisen yhteistyön järjestäminen tulee olemaan arviointityön yksi keskeisistä haasteista. Tavoitteena on – erillisistä arviointikokonaisuuksista huolimatta – saada aikaan kokonaisvaltainen näkemys eri ohjelmien toteutumisesta ja rakennerahastostrategian ja ohjelmien strategioiden ja tavoitteiden asianmukaisuudesta.

EAKR – arviointityöryhmän yhtenä tehtävänä on myös ohjata arviointityötä. Tämän vuoksi työryhmä seuraa arviointityön edistymistä. Lisäksi järjestetään erillisiä tapaamisia ja työkokouksia arviointityöryhmän ja arvioitsijoiden kesken, jossa voidaan keskustella keskeisimmistä arvioinneissa esiin tulleista seikoista.

Aluetasolla arvioitsijoiden työtä koordinoi ja ohjaa ohjelman toteutusta koordinoiva maakunnan liitto.

7.8. Käytettävissä olevat varat

Ulkopuolinen arviointi rahoitetaan EAKR – toimenpideohjelmien teknisestä tuesta, jonka osuus toimenpideohjelmien EAKR – rahoituksesta on 4 % eli yhteensä noin 39 miljoonaa euroa.

Vuosille 2007 ja 2008 arviointeja varten oli varattu yhteensä 100 000 €EAKR – varoja ja vastaava määrä kansallista rahaa. Täten näiltä vuosilta on siirtynyt arviointien toteuttamiseen kaikkiaan 400 000 € Tämän lisäksi vuodelle 2009 esitetään vastaavan suuruisen määrärahan varaamista. Varojen tarkempi jakautuminen eri arviointikokonaisuuksien kesken määrittyy tarkemmin tarjousasiakirjojen laadinnan yhteydessä sekä viimekädessä arvioitsijoiden valintavaiheessa.

7.9. Ajoitus

Vuosien 2007-2010 arviointi kilpailutetaan teemoittain. Tavoitteena on käynnistää kilpailutus marraskuussa 2008. Täten arvioitsijoiden valinta tulee tapahtumaan vuoden 2009 kevään aikana. Tarkoituksena on, että arvioitsijoiden työ käynnistyy mahdollisimman pikaisesti valinnan jälkeen niin, että he pystyvät tuottamaan ohjelmien jatkuvan arvioinnin kannalta olennaista tietoa jo vuoden 2009 aikana.

Arvioitsijoiden työ tulee kattamaan vuodet 2007-2010 ja päättymään vuoden 2010 lopussa.